

کتابچه راهنمای کارآموزان گروه آموزشی جراحی عمومی

دانشکده پزشکی

معاونت آموزشی پزشکی عمومی

پاییز ۱۳۹۰

کتابچه راهنمای کارآموزان گروه آموزشی جراحی عمومی

فهرست

صفحه	عنوان
۳	مقدمه
۵	مقررات و ضوابط گروه جراحی عمومی
۶	اهداف آموزشی گروه جراحی عمومی
۹	برنامه فعالیت‌های آموزشی کارآموزان بیمارستان امام‌رضا(ع)
۱۰	برنامه فعالیت‌های آموزشی کارآموزان بیمارستان قائم(عج)
۱۱	منابع و مراجع مطالعاتی
۱۱	ارزشیابی پایان بخش

مقدمه

ضمن عرض خیر مقدم به کار آموزان عزیز، ورود شما را به بخش جراحی عمومی گرامی می‌داریم. قطعاً شما مایل هستید بدانید در این بخش، چه اهداف و انتظاراتی را باید مدنظر قرار دهید؟ چگونه آموزش خواهید دید؟ چگونه ارزشیابی خواهید شد؟ چه فعالیت‌هایی را باید انجام دهید و چه مقرراتی را باید رعایت فرمایید و... هدف از تدوین این کتابچه پاسخگویی به سوالات فوق می‌باشد امید است با مطالعه دقیق آن و رعایت مقررات، دوره دو ماهه بخش جراحی عمومی را با موفقیت سپری کنید. کتابچه حاضر حاصل تلاش معاونت آموزشی دانشکده پزشکی و گروه آموزشی جراحی عمومی می‌باشد، لذا کار آموزان بایستی در حفظ و نگهداری آن کوشا باشند و در پایان دوره کارآموزی در بخش جراحی عمومی آن را به کارشناس آموزشی گروه تحویل نمایند.

اهمیت آموزش کارآموزی در بخش جراحی عمومی

انجام اعمال جراحی مختلف که میتوان آن را به گروه‌های جراحی‌های کوچک تا بزرگ تقسیم بندی کرد موجب کاهش موربیدیتی و مورتالیتی در بیماران می‌گردد. شناسایی و اقدام به موقع و مناسب موجب جلوگیری از عوارض و حتی مرگ و میر در بیماران می‌شود و از سوی دیگر عدم آگاهی کافی و تشخیص نامناسب و جراحی نادرست می‌تواند باری بر مشکلات بیماران باشد. لذا بدیهی است دانشجویان پزشکی عمومی شایسته است در مورد شناسایی به موقع و تصمیم‌گیری سریع بیماران جراحی اطلاعات کافی و تبحر مناسب را در بخش‌های جراحی عمومی کسب نمایند.

معرفی بخش

در سال ۱۳۳۳ پرفسور بولون اولین بخش جراحی را در بیمارستان امام رضا (ع) پایه گذاری کرد. همچنین در سال ۱۳۴۸ اولین درمانگاه جراحی توسط دکتر محمد شاهین فر در بیمارستان قائم (عج) برای آموزش دانشجویان راه اندازی شد. سپس بخش‌های جراحی توراکیس، پلاستیک و ترمیمی، اطفال، سوختگی، ارولوژی، پیوند کلیه، ارتوپدی و سوختگی ایجاد شدند. گروه جراحی عمومی دارای ۲۰ عضو هیئت علمی و شامل ۵ بخش بالینی، درمانگاه سرپایی و مرکز مهارت‌های بالینی در هر یک از بیمارستان‌های امام رضا (ع) و قائم (عج) و دکتر شیخ است. طول مدت دوره کارآموزی در این بخش ۶۰ روز، معادل ۶ واحد عملی می‌باشد.

کتابچه راهنمای کارآموزان گروه آموزشی جراحی عمومی

اعضای هیات علمی گروه جراحی عمومی

مدیر گروه: دکتر هادی مدقق

مسئول آموزش کارآموزی بیمارستان امام رضا (ع): دکتر محمدرضا مطیع
مسئول آموزش کارآموزی بیمارستان قائم (عج): دکتر آسیه سادات فتاحی

اعضای هیئت علمی فعال در آموزش کارآموزی بیمارستان امام رضا (ع): دکتر هادی مدقق
دکتر مصطفی مهرابی بهار - دکتر محمد قائمی - دکتر محمدرضا مطیع - دکتر علی جنگجو - دکتر محسن
علی اکبریان - دکتر حسن راوری - دکتر غلامحسین کاظم زاده.

اعضای هیئت علمی فعال در آموزش کارآموزی بیمارستان قائم (عج): دکتر علیرضا توسلی -
دکتر قدرت... مداح - دکتر محمد رجبی - دکتر آسیه سادات فتاحی - دکتر عباس عبدالمهدی -
دکتر حسین شباهنگ.

اعضای هیئت علمی فعال در آموزش کارآموزی بیمارستان دکتر شیخ: دکتر مهرا ن هیرادفر -
دکتر احمد بذرافشان - دکتر مرجان جودی.

اعضای هیئت علمی فعال در آموزش کارآموزی بخش جراحی پلاستیک و سوختگی:
دکتر عزت... رضایی - دکتر سید محمد معتمدالشریعی - دکتر آرش بیرقی طوسی.

* دکتر محمد ناصر فرقانی در بیمارستان امید و دکتر سید ضیاء... حقی، دکتر سید حسین فتاحی و
دکتر رضا باقری از بخش فوق تخصصی جراحی توراکس در زمینه آموزش کارآموزان با گروه جراحی
همکاری دارند.

مقررات و ضوابط گروه جراحی عمومی

- **حضور:** در روز اول ورود کارآموز موظف است خود را به کارشناس آموزشی بخش معرفی نماید.
- کارآموز موظف است در جلسه توجیهی که با حضور مسئول آموزش کارآموزان برگزار می‌شود شرکت نماید.
- ساعت حضور کارآموز در بخش ۷:۳۰ صبح الی ۱۲ است.
- حضور در گزارش صبحگاهی الزامی است.
- حضور در Skills Lab طبق برنامه گروه است.
- حضور در اتاق عمل اختیاری است و در صورت تمایل طبق برنامه مدون ابتدای هر ماه امکان پذیر است.
- حضور در کلاس‌ها و راندهای روزانه اساتید (جزئیات ساعات برگزاری بایستی مورد توجه قرار گیرد) الزامی است.
- حضور در بخش‌های عروق، سوختگی و اطفال طبق برنامه الزامی است.
- هیچگونه تأخیر قابل توجیه نمی‌باشد و بر خورد قانونی خواهد شد.
- **حداکثر غیبت موجه:** حداکثر غیبت موجه طبق قوانین و مقررات آموزشی دانشکده پزشکی ۱۰ درصد روزهای فعال ماه، به طور متوسط حدود ۴ جلسه می‌باشد.
- نماینده کارآموزان باید به طریقی با اساتید هماهنگ شود که مطالب تعیین شده از طرف گروه به طور کامل بحث شود
- برای هر کارآموز حداقل ۵ و حداکثر ۸ ساعت کشیک در ماه از ساعت ۴ عصر تا ۹ شب الزامی است.
- زمان برگزاری کلاس استاف ساعت ۱۰-۹ صبح می‌باشد. پس از آن کارآموزان طبق تقسیم بندی انجام شده در ابتدای دوره باید در راند استاف، یادمانگاه آموزشی حضور یابند.
- **رعایت فرم پرسنلی:** پوشیدن روپوش گشاد تازانو و شلوار بلند از پارچه ضخیم، استفاده از جوراب، برای خانم‌ها مقنعه بلند و ضخیم در رنگ‌های ساده و برای آقایان داشتن موی کوتاه و مطابق عرف الزامی است.
- هنگام حضور در بخش و در مانگاه نصب اتیکت (نام، نام خانوادگی و پایه علمی) در معرض دید الزامی است.
- احترام از هر گونه آرایش از قبیل آرایش چهره، موها، بلند کردن و لاک زدن ناخن.
- دانشجویان موظفند در کلیه بخش‌های بالینی در رفتار، گفتار و پوشش خود متعهد به حرفه مقدس پزشکی عمل نمایند.
- استفاده از تلفن همراه در کلاس‌های درس ممنوع می‌باشد.

کتابچه راهنمای کارآموزان گروه آموزشی جراحی عمومی

اهداف آموزشی گروه جراحی عمومی

۱- اهداف حیطة دانش

کارآموزان می‌بایست در طی دوره کارآموزی با تظاهرات بالینی، روش‌های ارزیابی، تشخیصی و درمانی در موضوعات زیر آشنایی پیدا نمایند.

۱. شکم حاد
۲. آب و الکترولیت و مایع درمانی
۳. هموستاز (اصول ترانسفوزیون)
۴. علل شوک و درمان
۵. تغذیه در جراحی
۶. برخورد با تروماهای شایع (ارزیابی اولیه و ثانویه، احیای کنترل خونریزی)
۷. بیماری‌های قفسه سینه (ندول منفرد ریه، آبسه ریه، پنوموتوراکس، برخورد با فوزیون پلور)
۸. تومور ریه
۹. بیماری‌های عفونی ریه (کیست هیداتید، برونشکتازی)
۱۰. برخورد با ترومای شکم
۱۱. عفونت‌های نیازمند جراحی و عفونت‌های شایع پس از جراحی
۱۲. ایسکمی مزانتریک
۱۳. عوارض جراحی
۱۴. شکایات شایع پستان (توده، درد، ترشح)
۱۵. اولسر مری، سرطان مری از دید جراحی
۱۶. انسداد روده
۱۷. بیماری‌های روده باریک (التهابی، دیورتیکول مکل، ایسکمی مزانتریک)
۱۸. سرطان‌های شایع روده بزرگ، پرولاپس رکتوم
۱۹. بیماری‌های جراحی روده بزرگ
۲۰. شکایت‌های پری آنال (توده، درد، ترشح) و سینوس پیلونیدال
۲۱. آپاندیس
۲۲. سنگ صفراوی و بیماری‌های مرتبط
۲۳. یرقان انسدادی و تشخیص افتراقی
۲۴. بیماری‌های کبد (کیست هیداتید، آبسه‌های کبدی، ضایعات فضاگیر کبد، توده بدخیم، خوش خیم)
۲۵. بیماری‌های پانکراس (پانکراتیت حاد، توده‌های پانکراس)
۲۶. فتق (جدار شکم، کشاله ران)
۲۷. بیماری‌های تیروئید (ندول تیروئید)
۲۸. بیماری‌های پاراتیروئید (اندیکاسیون پاراتیروئید کتومی و عوارض جراحی) و آدرنال
۲۹. بیماری‌های طحال (اندیکاسیون اسپلنکتومی و عوارض)
۳۰. سوختگی (اقدامات اولیه احیاء، مراقبت‌ها)

۳۱. اصول برخورد با زخم باز و بسته، فلپ، گرفت
۳۲. عفونت های پوست و برخورد با تومور های پوست از دید جراحی
۳۳. کلیات جراحی پلاستیک، شکاف لب، شکاف کام، ترمیم زخم
۳۴. برخورد با پلورال افیوژن بیماری های مדיاستن و دیافراگم
۳۵. DVT، واریس و لنفادم، نارسایی مزمن وریدی
۳۶. بیماری های شریان (تظاهرات بالینی، درمان طبی بیماری های شراین محیطی، آنوریسم آئورت شکمی، بیماری های انسدادی شریانی حاد و مزمن)
۳۷. زخم های دیابتی
۳۸. اپیدمیولوژی تظاهرات بالینی و پاراکلینیک جراحی عروق
۳۹. آنوریسم، تنگی کاروتید
۴۰. آترواسکلروز، بورگر، واسکولیت، بیماری وازواسپاتیک
۴۱. برخورد با توده شکمی
۴۲. برخورد با توده گردن
۴۳. ناهنجاری های شایع دستگاه گوارش (برخورد با خونریزی های فوقانی و تحتانی از دید جراحی)
۴۴. فوریت های جراحی اطفال و تروما
۴۵. نقایص جدار شکم، مالفورماسیون
۴۶. بیماری های مادرزادی ریه، تومور های شایع اطفال

۲-اهداف حیطه مهارت

کارآموزان در پایان دوره باید قادر به انجام مهارت های زیر باشند:

۱. شرح حال گیری و معاینه عمومی بیماران جراحی
۲. تشخیص شکم حاد
۳. معاینه پستان
۴. معاینه رکتال
۵. تشخیص فتق
۶. معاینه تیروئید
۷. معاینه توراکس
۸. تفسیر تست های آب و الکترونیک و اسید باز در حیطه بیماری های جراحی
۹. معاینه کامل عروق محیطی
۱۰. کنترل خونریزی خارجی
۱۱. رگ گیری و پونکسیون شریانی
۱۲. استفاده از ابزار ساده جراحی
۱۳. تکنیک های آسپتیک، پوشیدن دستکش، مهارت های پایه اتاق عمل
۱۴. بی حسی موضعی

کتابچه راهنمای کارآموزان گروه آموزشی جراحی عمومی

۱۵. تزییقات وریدی، عضلانی، زیر جلدی و داخل جلدی
۱۶. سیگموتیدوسکپی
۱۷. درناژ آبسه
۱۸. ختنه
۱۹. تعبیه سوند معده
۲۰. تعبیه سوند ادراری
۲۱. بخیه زدن و کشیدن
۲۲. باز کردن راه هوایی (انتوباسیون و تراکئوستومی)
۲۳. پانسمان کردن و بانداژ

۳- اهداف حیطه نگرش

۱. تغییر در نگرش و رفتار مطابق با شاخص های مدون استانداردهای آموزش عمومی مصوب اسفند ۱۳۸۵ با تاکید بر اخلاق پزشکی و اسلامی، رفتار حرفه‌ای، پاسخگویی و احساس مسئولیت، ارتباط موثر و آموزش بیمار، کار گروهی، جامعه‌نگری و پیگیری.
۲. مطالعه کوریکولوم ایمنی بیمار (patient safety)

کتابچه راهنمای کار آموزان گروه آموزشی جراحی عمومی

برنامه فعالیت های آموزشی کار آموزان بخش جراحی بیمارستان امام رضا (ع)

روز/ساعت	۷:۳۰-۸:۳۰	۹-۱۰	۱۰-۱۱	۱۱-۱۲
شنبه	گزارش صبحگاهی	کلاس استاف دکتر مطیع دکتر قائمی	درمانگاه دکتر قائمی	راند استاف دکتر مطیع دکتر قائمی
یکشنبه	گراند راند (بخش فوق تخصصی عروق)	ژورنال کلاب، کنفرانس، بحث بیماران مشکل دار	معاینه و شرح حال	درمانگاه
دوشنبه	۸:۰۰-۹:۰۰ گزارش صبحگاهی	* ۱۲:۰۰-۱۰:۰۰ در مانگاه دکتر جودی ۹:۰۰-۱۲:۰۰ راند استازها و راند تخصصی		
سه شنبه	گزارش صبحگاهی	کلاس استاف دکتر اسدی دکتر جنگجو	درمانگاه دکتر اسدی	راند استاف دکتر اسدی دکتر جنگجو
چهارشنبه	گزارش صبحگاهی	کلاس استاف دکتر معتمدالشریعی	درمانگاه دکتر مطیع	راند استاف دکتر رضائی
پنجشنبه	گزارش صبحگاهی	گراند راند (بخش جراحی) ۹-۱۱	کلاس استاف دکتر مهرابی ۱۰-۱۲	

توضیحات:

- برنامه روز یکشنبه در بخش فوق تخصصی جراحی عروق بیمارستان امام رضا (ع) برگزار می شود.
- برنامه روز دوشنبه در بیمارستان دکتر شیخ برگزار می شود.
- * کار آموزان در روز دوشنبه از ساعت ۱۲-۹ تقسیم می شوند و به صورت چرخشی در مانگاه و راند دارند.
- برنامه روز چهارشنبه در بخش سوختگی بیمارستان امام رضا (ع) برگزار می شود.

کتابچه راهنمای کارآموزان گروه آموزشی جراحی عمومی

برنامه فعالیت های آموزشی کارآموزان بخش جراحی بیمارستان قائم(عج)

روز/ساعت	۷:۳۰-۸	۸-۹	۹-۱۰	۱۰:۳۰-۱۲
شنبه	گزارش صبحگاهی	کنفرانس رزیدنت و ژورنال کلاب (هفته در میان)	حضور در بخش و انجام وظایف	تومور کلینیک (استاف-رزیدنت-انترن-استاژر)
یکشنبه	گراند راند	راند دکتر شباهنگ	راند دکتر توسلی	
دوشنبه	گزارش صبحگاهی	راند دکتر مداح	راند دکتر بیرقی	
سه شنبه	گزارش صبحگاهی	راند دکتر عبدالهی	راند دکتر باقری	
چهارشنبه	گزارش صبحگاهی	۱۰:۰۰-۸:۰۰ ویزیت و راند بخش	۱۰:۰۰-۱۲:۳۰ پذیرا شدن با استاژرها Text ۱۲:۳۰-۱۳:۳۰ Review	۱۰:۰۰-۱۲:۰۰ در مانگاه دکتر پذیرا شدن ۱۰:۰۰-۱۲:۳۰ راند با استاژرها Text ۱۲:۳۰-۱۳:۳۰ Review
پنج شنبه	گزارش صبحگاهی	Case Problem Meeting Mortality	راند دکتر فتاحی	کنفرانس عمومی بیمارستان

توضیحات:

- برنامه روز چهارشنبه در بیمارستان دکتر شیخ برگزار می شود.
- * کارآموزان در روز چهارشنبه از ساعت ۱۰-۱۲ تقسیم می شوند و به صورت چرخشی در مانگاه و راند دارند.

کتابچه راهنمای کار آموزان گروه آموزشی جراحی عمومی

منابع و مراجع مطالعاتی

- Charles Bruicardi, F & Dana K. Andersen, (2010) Schwartzs
:Principles of Surgery

ارزشیابی پایان بخش

۱- ارزشیابی نظری

• امتحان کتبی (۱۰ نمره)

۲- ارزشیابی عملی

• آزمون OSCE (۴ نمره)

• دفترچه ثبت فعالیت های کارآموزان (۶ نمره)

کلام آخر

طبات آمیخته ای از دانایی و هنر است لذا آنچه در این مسیر به یاری ما خواهد شتافت، تلاش پیگیر، مطالعه مداوم، اندیشه ای پویا، احترام و عشق به بیماران است. این راهنما در آینده با پیشنهادات شما مورد تجدید نظر قرار خواهد گرفت.

کار آموزشی بایست

- شان، حریم و خلوت بیماران را رعایت نماید.
- اسرار بیماران را حفظ کند.
- بادلسوزی و مسئولیت پذیری وظایف خود را بطور قابل اعتمادی انجام دهد.
- راستگویی را در کلیه تعاملات حرفه‌ای رعایت کند.
- از حقوق بیمار و جامعه حمایت و جانبداری کند.
- بیمار را محور همه تلاش‌های تیم سلامت بداند.
- بر اساس اعتماد و احترام متقابل، با بیماران، پرستاران و سایر اعضای تیم سلامتی ارتباط برقرار نماید.
- موقعیت‌های بالینی شامل ارتباطات حرفه‌ای، یکپارچگی مراقبت‌های مختلف ارائه شده توسط تیم سلامت، ارتقای سلامتی و پیشگیری از عوارض احتمالی را بطور کنجکاوانه و نقادانه بررسی کند.
- ظاهر و پوشش حرفه‌ای خود رعایت نموده و به فرهنگ و اعتقادات بیمار و جامعه احترام بگذارد.